

[Ministeren for offentlige arbejder]

satte mål om dag-til-dag befordring af breve og postkort. I besvarelsen af spørgsmål nr. 1089 er der en omtale af postvæsenets målsætning for pakkebesørgelsen og af de værende vanskeligheder i forbindelse med indkøringen af det nye pakkesorteringsanlæg i København.

Det fremgår endvidere af besvarelserne af de ovennævnte spørgsmål, hvilke foranstaltninger der er iværksat for at afbøde disse vanskeligheder af midlertidig karakter, ligesom der nærmere er redegjort for de initiativer, der er taget med henblik på at intensivere bestræbelserne for at overholde det fastsatte serviceniveau for såvel brevbesørgelsen som pakkebesørgelsen.

I fortsættelse af de tidligere stillede spørgsmål stilles der nu spørgsmål om, hvorvidt jeg agter at fremsætte forslag om ændring, eventuelt en liberalisering af postloven, så monolet brydes. Hertil må jeg svare benægtende, og jeg skal i det følgende nærmere begrunde denne holdning.

Folketinget har gennem bestemmelserne i postlovens §§ 1 og 2 fastlagt, hvilke forsendelsesarter postvæsenet har pligt til at besørge, og i § 3 er der givet mig en bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler for, hvilke forsendelsesarter og tjenesteydelser postvæsenet kan udføre, når disse opgaver kan indgå som et naturligt led i postvæsenets virksomhed.

Samtidig hermed er der givet postvæsenet et vist monopol på besørgelsen af nogle af de forsendelsesarter, som postvæsenet er pålagt en pligt til at skulle besørgere. Dette monopol er, jfr. postlovens § 5, begrænset til lukkede breve og andre lukkede forsendelser indeholdende skriftlige meddelelser eller trykte meddelelser, der er udfyldt ved skrift, og kort med skriftlige meddelelser eller med trykte meddelelser, der er udfyldt med skrift (breve og postkort).

I henhold til postlovens § 7 er det endvidere forbudt at drive erhvervsvirksomhed ved at indsamle, befordre eller omdele adresserede brevfor sendelser (breve, postkort, tryksager og blindesendelser), ligesom det i henhold til samme paragrafs stk. 2 er forbudt at danne eller opretholde sammenslutninger til privat besørgelse af deltagernes eller andres forretningsmæssige brevfor sendelser (de ovenfor nævnte arter). Besørgelse uden om postvæsenet af disse brevfor sendelser kan

dog på visse betingelser, jfr. postlovens §§ 6 og 8, finde sted.

I øvrigt er der ikke for forsendelsesarter inden for penge-, pakke- og bladbesørgelsen givet postvæsenet noget monopol, hvorimod postvæsenet, når det er pålagt en pligt til at besørgere dem, må udstrække besørgelsen til hele landet. Besørgelsen af forsendelsesarter tilhørende de nævnte hovedproduktområder sker således i konkurrence med andre professionelle befordrere (statsbanerne, privatbaner, fragtmænd, private distributionselskaber og afsenderens/udgiverens egen distribution af egne forsendelser).

Postvæsenets monopol har således alene relation til ca. halvdelen af de forsendelser, der årligt besørges af postvæsenet.

Den nærmere begrundelse for det eksisterende monopol er bl. a., at der i flere henseender stilles krav til postvæsenet, som ikke ville blive stillet til en privat forretning, f. eks.:

- 1) Opretholdelsen af postforbindelsen med mange og ofte fjerntliggende småøer med få beboere.
- 2) Direkte omdeling på hverdage af post til hver husstand (få undtagelser) i landet, også i tyndt befolkede egne, selv om denne omdeling flere steder kun kan ske med tab.
- 3) Pligten til at besørgere dagblade, ugeblade og tidsskrifter, en virksomhed i oplysningens – særlig den politiske oplysningens – tjeneste, en pligt der for postvæsenet ikke er nogen økonomisk god forretning.

Jeg finder det derfor naturligt, at lovgivningsmagten – for at sætte postvæsenet i stand til at opfylde de pålagte pligter – har givet det en vis eneret (monopol) på brevbesørgelsen. Et sådant monopol er ikke noget særligt for det danske postvæsen, det kendes overalt i lande med en lignende samfundsordening som i Danmark.

Der er næppe grund til at tro, at det private initiativ uden dette monopol ville sætte sig i besiddelse af hele brevbesørgelsen. Postvæsenet driver som nævnt ovenfor mange forretninger i konkurrence med andre distributionsvirksomheder, pakkebesørgelse, bladbesørgelse, pengeformidling, omdeling af adresseløse forsendelser m. fl. Men det, der ville ske uden beskyttelsen af brevbesørgelsen, er det for samfundet langt farligere, at